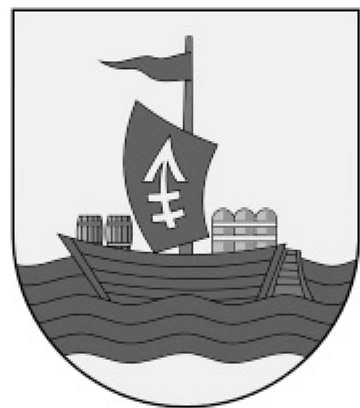
КРЫВІНКА

КРАСАВІК
№6 (214)
2018 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

ХТО ПАДОРЫЦЬ ШКОЛЕ ПНЕЎМАТЫЧНУЮ ВІНТОЎКУ?

21-га красавіка 2018 года кіраўнік федэрацыі біятлону і адначасна старшыня камітэту дзяржбяспекі Валер Вакульчык на сваёй малой радзіме ўручыў вучням мясцовай школы ў якасці падарунка 10 пнеўматычных вінтовак, гімнастычныя кілімкі і мячы, а таксама плазменны тэлевізар.

Як добра, што ў нашым грамадстве ёсць багатыя людзі. Цудоўна, што яны адчуваюць беднасць нашага грамадства і стараюцца з ёй змагацца. Дрэнна толькі, што нашыя мецэнаты ў асноўным - высокія чыноўнікі, якія самі жывуць на бюджэтныя грошы. І калі яны штосьці дораць іншым, то, ёсць падазрэнне, што тыя падарункі набытыя не за ўласныя кроўныя, а за наш, народны рубель.

А наша беднасць бачна ў кожным кутку. Куды ні паедзь, дзе ні спыніся, з кім ні пагавары, праблема ў асноўным адна — дзе б знайсці той лішні рубель.

Але не паўсюль гэта праблема паўстае так востра. Вось нядаўна Мікалай Лукашэнка, сын кіраўніка нашае дзяржавы, падарыў свой чэк на 1000 рублёў за трэцяе месца ў індывідуальнай гонцы па біятлоне «Снежны снайпер» адной сельскай школе. (Пераможца тае гонкі атрымаў 2000, другі прызёр — 1500 руб.) Зразумела, што Мікалаю тыя 1000 рублёў — кропля ў моры, а вось для сельскай школы — вялізнае багацце.

У нас у раёне таксама праходзяць спаборніцтвы па розных відах спорту. Але такія прызавыя іхнім удзельнікам ніколі і не сніліся. Хіба што гадавы бюджэт усіх нашых раённых спаборніцтваў пацягне на 1000 рублёў. Нашы школьнікі да апошняга часу атрымоўвалі нейкія 3 рублі камандзіровачных, якія нядаўна ў іх забралі, прапанаваўшы замест грошай абед.

Але я хачу тут распавесці пра адзіную вінтоўку, з якой страляюць у нашай ДУА «Каранеўская дзіцячы сад — сярэдняя школа». Ёй гадоў 30 ад нараджэння, у яе па старасці адламаўся прыклад, які адрамантавалі — прымацавалі скотчам. А таму страляць з яе цяпер не асабліва зручна. І нават з такой вінтоўкай каманда Каранеўскіх школьнікаў перамагла сёлета на спаборніцтвах «Снежны снайпер» у Бешанковіцкім раёне і паспяхова выступала на абласных спаборніцтвах, заняўшы там месца ў сярэдзіне спіса ўдзельнікаў.

Грошы...Грошы... Грошы... Іх не хапае для дабрачыннасці. Тыя чыноўнікі, якія выдаюць свае падарункі за дабрачыннасць, за рэдкім выключэннем, набываюць іх за дзяржаўныя грошы.

А законных грошай на развіццё фізкультуры было б значна больш, калі б ўлада ў Беларусі (у тым ліку і ў Бешанковіцкім раёне) стала народнай. Гэта значыць, калі б у нас праводзіліся выбары, а не адбываліся іх імітацыя. Калі б кіраўнікоў раёна, арганізацый, установаў мы б абіралі па іх дзелавых якасцях, і пры неабходнасці маглі адправіць у адстаўку. Калі б грамадства змагло б аб'яднаць свае сілы для змагання са злом, у якім бы выглядзе яно ні выступала: у выглядзе п'янства, зладзейства, пратэкцыянізму, карупцыі ці чагосьці яшчэ.

Г.Станкевіч

P.S. Гадоў 35 таму ў Каранеўскай школе вучыўся сённяшні міністр абароны Рэспублікі Беларусь Андрэй Раўкоў. Можна спрагназаваць, што неўзабаве высокі госць з'явіцца тут з дзясяткам вінтовак адраджаць малую радзіму.

****

Калі мне надакучвае джгаць
па калюжынах слёз,
калі сонца на хмарах сутоння
ўладкуецца ўтульна,
я іду на бальшак,
дзе рыпіць угары Зорны воз,
і самога сябе да драбніц
аглядаю адтуль я.

Усміхаюцца мне
у вішнёвых завеях сады,
замярзае на лужынах хрусткіх
зімы першы подых,
і кудысьці імчыць стрымгалоў
лістапад малады –
усе поры Зямля сустракае
з усмешкай лагоднай.

Я з юнацтвам сустрэцца магу,
дзе я сам малады
маціцоваю ўсмешкай
вітаю расчулена вечар,
а яшчэ роднай мовы нап'юся –
жывое вады,
і матулю сваю абдыму,
і спыню саму вечнасць.

І растуліць сасмяглыя вусны
увесь белы свет,
і прачнецца вясна,
што ў сумётах нягодаў драмала,
і тады маё сэрца, як птушка,
ў грудзях ажыве
і кудысці памчыцца,
а я яго больш не стрымаю.

Г.Станкевіч

КРАДЗЯЖЫ

КРАДУЦЬ ВЕЛАСІПЕДЫ

Вікторыя Логінава, следчы Бешанковіцкага раённага аддзелу Следчага камітэта, раіць захоўваць ровары ў кватэрах, падсобных памяшканнях або гаражах, якія абсталяваныя замкамі.

Поводле яе словаў, у Бешанковіцкім раёне ў 2017 года назіраўся рост крадзяжоў дарожных ровараў. Прычым найбольш распаўсюджанымі месцамі крадзяжоў ровараў былі пад'езды жылых дамоў.

Грамадзяне, якія пражываюць у шматкватэрных дамах, захоўваюць свае асабістыя рэчы, маёмасць, у тым ліку ровары, у агульных калідорах. Тым самым яны парушаюць падпункт 16.6 п.16 «Правілаў карыстання жылымі памяшканнямі, утрымання жылых і дапаможных памяшканняў», ад 21 мая 2013 г.

За злачынства, прадугледжанае арт. 205 КК Рэспублікі Беларусь (крадзеж) адказнасць наступае з 16 гадоў. За ўчыненне дадзенага віду злачынства прадугледжана крымінальная адказнасць у выглядзе грамадскіх работ або штрафу, або папраўчых работ на тэрмін да двух гадоў, або арышту, або абмежавання волі на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленне волі на той жа тэрмін.

Пра гэта следчы Бешанковіцкага РАСК Вікторыя Логінава распавяла на старонках раённай «Зары».

А.Тутэйшы

НАША ЖЫЦЦЁ

ЖАХЛІВЫЯ ДАРОГІ

Сёлетняй вясной сітуацыя з гравійнымі дарогамі ў нашым раёне была жахлівая. У сярэдзіне красавіка абсалютная большасць дарог яшчэ не бачыла грэйдара.

Да Радаўніцы я лічыў, што такая праблема ісгуе толькі для дарогі Старыя Ранчыцы – Дубраўка. Але, паездзіўшы па раёну, я пераканаўся, што сітуацыя аднолькава жахлівая паўсюль.

Да сярэдзіны красавіка ўсе дарогі высахлі, нават тыя, якія былі дарэшты разбітыя за зіму. Але рухацца па іх можна было толькі на першай ці другой перадачы.

18-га красавіка з раніцы я наведаў Бешанковіцкае ДРСУ – 110. Дыспетчарка паглядзела на мяне, нібы на марсіяніна, і заявіла, што ўсе грэйдары паламаныя. У аднаго мяняюць рухавік, а ў другога "парваўся тросік". Я не стаў удакладняць, калі грэйдары выйдуць на дарогі, а прамовіў услых думку: "Трэба тэлефанаваць Шарстнёву, бо без ягонага ўдзелу дарогі, мусіць, не навядуць."

У 2014 года ў нашым раёне дарогі Бешанковічы — Паліцы (праз Новыя Ранчыцы) і Бачэйкава — Сокарава былі праграйдараваныя 25-галютага. Чамусьці чатыры гады таму пытанне грэдараванняда рог было на кантролі ўлады і паспяхова вырашалася яшчэ ў лютым. У мінулым годзе ўсе дарогі ў раёне былі праграйдараваныя ў другой палове сакавіка.

Сёлета дарогу Старыя Ранчыцы – Дубраўка праграйдаравалі 23-га красавіка.

Г.Станкевіч

АПЫТАННЕ

ЧЫТАЮЦЬ, АЛЕ НЕ АДКАЗВАЮЦЬ

з 17-га красавіка ў бешанковіцкіх сацыяльных сетках "Аднакласнікі" і "У кантакце" прапаноўвалася паўдзельнічаць у апытанні на тэму: "Расія пагражае забараніць пастаўкі беларускага малака. Як на Вашу думку, што з'яўляецца прычынай гэтага?"

За тыдзень "У кантакце" прагаласавала 19 рэспандэнтаў. Васьмёра з іх (42%) выказаліся за думку, што гэта проста палітычны шантаж. Пяцёра (26%) лічаць прычынай кепскую якасць беларускага малака. Тры ўдзельнікі (16%) выказаліся за варыянт, нібыта гэта "жаданне зрабіць пратэкцыю расійскаму малаку" і столькі ж (16%), што "гэта пустыя словы, колькі разоў ужо такое паўтаралася."

У"Аднакласніках"прагаласавала пяцёра чалавек. Двое (40%) лічаць, што гэта палітычны шантаж. Яшчэ двое (40%) падтрымалі варыянт "кепская якасць беларускага малака". Нарэшце, адзін рэспандэнт (20%) выказаў думку, што тое "жаданне зрабіць пратэкцыю расійскаму малаку".

Трэба адзначыць вельмі нізкую актыўнасць чытачоў сацыяльных груп. Бо само апытанне прачыталі 1145 чалавек, а прагаласаваць з іх асмеліліся толькі 24, то-бок 2 чалавекі з сотні!

М.Васільеў

САЦЫЯЛЬНАЯ ПРАБЛЕМА

ГІНУЦЬ АД П'ЯНСТВА

У мінулым годзе ад знешніх прычын у Віцебскай вобласці памерла 1172 чалавекі, у тым ліку 27 дзяцей. Найбольшая колькасць грамадзян загінула ў выніку пажараў, атручэнняў алкагольнымі напоямі, самагубстваў, дарожна-транспартных здарэнняў.

Такія лічбы былі прыведзены на каардынацыйнай нарадзе па барацьбе са злачыннасцю і карупцыяй у Віцебскай вобласці, якая адбылася пад старшынствам пракурора вобласці Вадзіма Сушчынскага. У мерапрыемстве ўзялі ўдзел кіраўнікі праваахоўных і іншых дзяржаўных органаў і ўстаноў вобласці і рэгіёнаў, а таксама пракуроры гарадоў і раёнаў, Віцебскі транспартны пракурор.

За апошнія 5 гадоў на тэрыторыі вобласці знізілася колькасць загінулых у дарожна-транспартных здарэннях, на пажарах, у выніку утапленняў і няшчасных выпадкаў, а таксама скарацілася колькасць наўмысных пазбаўленняў жыцця грамадзян. Разам з тым, пытанні аховы жыцця і здароўя насельніцтва па-ранейшаму патрабуюць пільнай увагі.

Па-ранейшаму актуальная праблема злоўжывання спіртнымі напоямі, якая ў большасці выпадкаў стала асноўнай прычынай гібелі людзей на пажарах, у выніку суіцыдаў, дарожна-транспартных здарэнняў, утапленняў. П'янства і алкагалізм, незанятасць грамадска-карысной працай, бытавая неўладкаванасць застаюцца асноўнымі прычынамі і ўмовамі, якія спрыяюць здзяйсненню цяжкіх і асабліва цяжкіх злачынстваў супраць асобы, у першую чаргу на сямейна-бытавой глебе.

Немалаважнай з'яўляецца праблема выяўлення сямейных скандалістаў, асобаў, якія злоўжываюць спіртнымі напоямі, а таксама наступная распрацоўка і прымяненне да іх мер прафілактычнага ўздзеяння.

Парушэнні ў сферы забеспячэння працоўнай дысцыпліны і аховы працы часцяком становяцца прычынамі вытворчага траўматызму і прафесійных захворванняў.

Немалаважнай з'яўляецца праблема гібелі дзяцей ад знешніх прычын. У 2017 годзе ў вобласці ад рознага роду знешніх фактараў загінула 27 дзяцей, у бягучым годзе ўжо — 4 дзіцяці. У шэрагу выпадкаў спрыяе няшчасным выпадкам з гібеллю непаўналетніх (нароўні з неналежным выкананнем бацькамі сваіх абавязкаў па кантролі за паводзінамі дзяцей), фармальны падыход суб'ектаў гаспадарання, органаў мясцовай улады і кіравання да выканання патрабаванняў заканадаўства аб умацаванні грамадскай бяспекі і дысцыпліны.

Патрабуе ўзмацнення праца ўстаноў адукацыі па папярэджанні суіцыдальных паводзін падлеткаў.

У мэтах павышэння асабістай адказнасці бацькоў за сваіх дзяцей неабходна больш актыўна праводзіць тлумачальную працу і навучанне асновам бяспекі жыццядзейнасці.

Па выніках нарады прынята рашэнне з замацаваннем адказных выканаўцаў. Яно накіраванае на павышэнне эфектыўнасці работы зацікаўленых ведамстваў па пытаннях папярэджання гібелі грамадзян ад знешніх прычын.

Начальнік арганізацыйна-кантрольнага аддзела пракуратуры вобласці Таццяна Лісоўская
beshenkovichi.vitebsk-region.gov.by

БРАКАНЬЕРСТВА

108 БАЗАВЫХ ЗА 12 ШЧУПАКОЎ — ГЭТА КРУТА!

Бешанковіцкім РАСК узбуджаная крымінальная справа па ч. 2 арт. 281 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь у дачыненні да мужчыны, які 9-га красавіка, знаходзячыся на возеры Хоцінскім, недазволенай прыладай (восцямі), ажыццявіў незаконную здабычу рыбы забароненым спосабам і ў забаронены час.

Мужчына вылавіў 12 шчупакоў, тым самым нанёс шкоду рыбным рэсурсам Рэспублікі Беларусь у памеры 108 базавых велічынь, што з'яўляецца буйным памерам. Якое ж пакаранне за браканьерскія дзеянні?

Дзеянні парушальнікаў прыродаахоўнага заканадаўства пры ажыццяўленні незаконнай рыбалкі падпадаюць пад арт. 281 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь «Незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл».

Частка 1 гэтага артыкула абвяшчае, што здабыча рыбы або іншых водных жывёл без належнага на тое дазволу, альбо ў забароненыя час і тэрміны, альбо ў забароненых месцах, альбо забароненымі прыладамі, альбо забароненымі спосабамі (незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл), учыненая на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне, караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам.

Незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл, учыненая асобай, якая раней была асуджана за злачынства, прадугледжанае гэтым артыкулам, або якая пацягнула прычыненне шкоды ў буйным памеры, альбо здабыча рыбы і іншых водных жывёл з выкарыстаннем прылад лоўлі, прынцыпы работы якіх заснаваны на выкарыстанні электрамагнітнага поля, ультрагуку , або шляхам выбуху, альбо незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл, віды якіх заведама для вінаватага ўключаны ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, (гэта ч. 2 арт. 281) караюцца штрафам, або арыштам, ці абмежаваньнем волі на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Буйным памерам шкоды ў арт. 281 КК Рэспублікі Беларусь прызнаецца памер шкоды на суму, якая ў сто і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень здзяйснення злачынства, асабліва буйным — якая ў дзвесце пяцьдзесят і больш разоў перавышае памер такой базавай велічыні.

Незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл, у тым ліку з выкарыстаннем прылад лоўлі, прынцыпы работы якіх заснаваны на выкарыстанні электрамагнітнага поля, ультрагуку, або шляхам выбуху, якая ўчыненая службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або абмежаваннем волі на тэрмін да трох гадоў .

Незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл, у тым ліку з выкарыстаннем прылад лоўлі, прынцыпы работы якіх заснаваны на выкарыстанні электрамагнітнага поля, ультрагуку, або шляхам выбуху, якая пацягнула прычыненне шкоды ў асабліва буйным памеры, караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў са штрафам.

У Беларусі забаронена аматарскае рыбалоўства з выкарыстаннем сетак, сетных і колючых прылад, а таксама электроннай прынады і іншых забароненых прылад рыбалоўства. Таксама забаронена знаходжанне з забароненымі прыладамі ў рыбалоўных угоддзях і на адлегласці бліжэй аднаго кіламетра ад іх берагавой лініі, за што прадугледжаны штраф.

Следчыя Бешанковіцкага РАСК рэкамендуюць пры лоўлі рыбы прытрымлівацца закона.

Віктар Панкевіч
следчы РАСК
"Зара"

ЭКАЛОГІЯ

ПРАЦА З АДКІДАМІ І ПРАБЛЕМЫ МІНІПАЛІГОНАЎ

Рашэннем райвыканкама ў 2017 годзе зацверджана схема па абыходжанні з камунальнымі адкідамі на тэрыторыі раёна, згодна з якой збор адкідаў арганізаваны ва ўсіх населеных пунктах рэгіёну.

Збор цвёрдых камунальных адкідаў (далей — ЦКА) ад насельніцтва, а таксама ад суб'ектаў гаспадарання па іх заяўках ажыццяўляецца спецтранспартам УКП ЖКГ «Бешанковіцкі камунальнік» на падставе дагавораў.

Пахаванне ЦКА робіцца толькі (!) на палігоне «Дразды». Сетка мініпалігонаў для пахавання адкідаў «Бешанковіцкім камунальнікам» не выкарыстоўваецца.

На мініпалігонах згодна з дзеючым заканадаўствам могуць размяшчацца толькі ЦКА ад насельніцтва шляхам самавывазу. Пахаванне адкідаў вытворчасці, у тым ліку камунальных, на мініпалігонах забаронена, — пракаментаваў начальнік раённай інспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя С. Карась.

Улічваючы гэта, раённай інспекцыяй прыродных рэсурсаў сумесна з камунальнай службай на працягу 2017 года рэкультывавана 13 мініпалігонаў. Работы па рэкультывацыі выкананы падрадчыкам УП «Бешанковіцкае ПМС».

У выніку арганізавана аптымальная сеткак ў колькасці 6 мініпалігонаў (па 1 на тэрыторыі кожнага сельсавета, акрамя Бешанковіцкага — самавывоз насельніцтвам можа адбывацца на палігон «Дразды»).

Неабходная рэкультывацыя мініпалігона «Вяжышча», таму што ён размешчаны ў водаахоўнай зоне ракі Дзвіна, што з'яўляецца парушэннем патрабаванняў пункта 1.2 артыкула 53 Воднага кодэкса Рэспублікі Беларусь.

— Для пахавання адкідаў вытворчасці на палігоне ЦКА суб'ектам гаспадарання неабходна мець дазвол на захаванне адкідаў, якое выдаецца раённай інспекцыяй прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя — да 100 т / год, і абласным камітэтам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя — больш за 100 т / год, — нагадаў Сяргей Аляксандравіч.

— З улікам ўступлення ў сілу з 26.02.2018 года Дэкрэта № 7, суб'ектам гаспадарання неабходна прааналізаваць стан спраў па гэтым пытанні і вызначыць, ці павінны яны мець адпаведны дазвол.

Усім суб'ектам гаспадарання неабходна звярнуць увагу на сартаванне адкідаў вытворчасці і недапушчэнне вывазу на пахаванне другасных матэрыяльных рэсурсаў (ДМР).

На палігоне «Дразды» сіламі камунальнай службы арганізавана дасарціроўка адкідаў, але гэта не выйсце, таму што вышукванне ДМР ў месцах пахавання адкідаў забаронена.

«Бешанковіцкім камунальнікам» ў 2017 годзе арганізаваны перасоўны пункт нарыхтоўкі (закупкі) ДМР ад насельніцтва, прадпрыемстваў і арганізацый раёна. Паказчык здабывання другасных матэрыяльных рэсурсаў з агульнай колькасці адкідаў за 2017 год склаў 12% пры сярэдняеабласным 16,4%.

Прычынай з'яўляецца недастатковае сартаванне, а таксама ўлік адкідаў. У першую чаргу суб'ектам гаспадарання неабходна арганізаваць належны першасны ўлік утварэння адкідаў і ўлік ЦКА, якія паступаюць на пахаванне на палігоне «Дразды».

Значная работа па зборы ДМР і перадачы іх на перапрацоўку праводзіцца таксама Бешанковіцкім райпо. Прыёмка ДМР ажыццяўляецца усімі гандлёвымі аб'ектамі на тэрыторыі раёна, уключаючы сельскую мясцовасць.

"Зара"

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Крывінку", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamnikat.org/kryvinka.html каталагу "Пэрыёдыка" для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ПАСЛАННЕ

КРАСАВІЦКІЯ ТЭЗІСЫ АЛЯКСАНДРА РЫГОРАВІЧА

Менш за паўтары гадзіны — Аляксандр Рыгоравіч уклаўся ў сціслы тэрмін, чытаючы пасланне да народа і парламента. Гэта лагічна, бо выглядала яно, як набор тэзаў. А чаго доўга размаўляць? Задачы пастаўленыя — працуйце!

Справа толькі ў тым, што ў такім выпадку патрэбы ў пасланні не было зусім.

Чырвонай ніткай сённяшняга паслання была тэза, агучаная яшчэ ў фільме «Брыльянтавая рука»: «Невінаватая я, ён сам прыйшоў!» І пачаў кіраўнік дзяржавы з таго, што акрэсліў вінаватых у нашым гаротным становішчы. Гэта, зразумела, не мы, а сусвет, у якім настала «эпоха нявызначанасці, непрадказальнасці і нестабільнасці», а таксама насаджэння уласных эканамічных і палітычных поглядаў і «нацыянальны эгаізм» нават партнёраў і саюзнікаў. Дзіва, што гэтым разам Аляксандр Рыгоравіч не нагадаў пра «сусветны эканамічны крызіс», якога, насамрэч, няма. Бачна, тое яму ўжо растлумачылі.

І, урэшце, падаецца, растлумачылі яму іншае: пра змену сістэмы гаспадаркі. Пра тое, што зараз «руляць» эфектыўныя менеджары, а перш чым ствараць нейкае прадпрыемства, трэба думаць не пра тое, што яно будзе выпускаць, а каму гэтую прадукцыю можна будзе прадаць.

Інавацыі

Прынамсі, галоўнай пазітыўнай тэзай гэтага паслання я б азначыў патрабаванне Лукашэнкі «даць свабоду дырэктарам прадпрыемстваў» і пазбавіць гэтыя самыя прадпрыемствы гіперапякунства з боку дзяржавы. Лукашэнка, урэшце, заўважыў, што, калі ўсе адказваюць за ўсё, ніхто не адказвае ні за што.

Але ці будзе яго пажаданне выкананае? «Кожны павінен займацца сваёй справаю, — але пры гэтым адказваць будзеце ўсе», — на карані задушыў сваю ж ініцыятыву беларускі правадыр.

Увогуле, слухаючы тэзісную ацэнку стану і перспектываў беларускай эканомікі ад Аляксандра Рыгоравіча, узнікала ўражанне, што ён чытае па паперцы тыя рэчы, сэнсу якіх да канца не разумее. Ён патрабаваў падвышаць інавацыйную актыўнасць прадпрыемстваў, скарыстоўваць геаграфічны патэнцыял краіны (пацікавіўся, чаму нашыя грамадзяне лётаюць у іншыя краіны з Кіева ці Вільні, а не з Мінску), кажучы пра развіццё прадпрымальніцтва, пераскочыў на праблемы глыбокай перапрацоўкі сыравіны. Пры гэтым фактычна заўважыў, што «мадэрнізацыя», у якую ўбуханыя мільярды доляраў, так і засталася «на ўзроўні планаў». Кардонны завод у Добрушы не працуе, камбінат у Салігорску закрыўся праз тры месяцы працы, цэментныя заводы у заняпадзе, нафтахімія не вытрымлівае крытыкі...

А асабліва пацвярджае тэзу Аляксандра Рыгоравіча пра важнасць найперш рынкаў збыту сітуацыя з нашай любай беларускай АЭС. Па планах, першы яе энергаблок павінны запусціць ужо ў наступным годзе. Гэта маштабны 10-мільярдны інвестыцыйны праект, такога, па словах Лукашэнкі, у Беларусі не было і наўрад ці яшчэ будзе. Але нават яму пакуль ніхто не расказаў, як гэтая АЭС будзе ўбудаваная ў эканоміку Беларусі. Кажучы працсей — куды мы падзенем столькі электрычнасці.

Палітыка

Асобны для Лукашэнкі сёння быў палітычны складнік. Яго моцна ўразіў поспех чарговай «каляровай рэвалюцыі» ў Арменіі. І таму ён асобна спыніўся на магчымых зменах у Канстытуцыю, размова пра якія ходзіць ад нядаўняга часу.

Зразумела, Аляксандр Рыгоравіч заўважыў, Канстытуцыя — Асноўны закон, і як любыя законы, павінна змяняцца. Але ён «асабіста ні пра якія рэферэндумы не думаў», а толькі «чытаў у СМІ і чуў, што адказвала СМІ прадстаўнік ЦВК».

«З народам гуляцца нельга. Зменаў (Канстытуцыі) пад канкрэтную асобу ніколі не будзе — як гэта мы пабачылі на прыкладзе Арменіі. Не трэба было пераводзіць прэзідэнцкую рэспубліку ў парламенцкую, вось і адгукнулася. Навошта мяняць асновы дзяржавы, ламаць пад нейкую асобу? А калі потым асоба зламаецца, то што? Трэба спыніць гэтую валтузню, па-беларуску кажучы», — заявіў Лукашэнка.

І ўвогуле, дадаў ён, што «нам не да рэферэндумаў», а Асноўны закон можа дзейнічаць і з запісам пра неіснуючы ўжо Вышэйшы гаспадарчы суд.

Але ўсё ж кіраўніка краіны хвалявала міжнародная абстаноўка. Да Арменіі ён звяртаўся некалькі разоў. Сказаўшы, што «не трэба нам займацца глабальнай палітыкай, мы яе не робім і рабіць не будзем», потым зазначыў, што Беларусь змагла заняць уласную нішу ў свеце, стаўшы глабальным гульцом, дзякуючы ініцыятыве «Хельсінкі-2». «У нас няма залішніх амбіцый, але пры гэтым няма і комплексу аўтсайдэра», сказаў ён, дадаўшы, што без перафарматавання механізмаў бяспекі нас чакае вайна, і не «Другая сусветная».

Цікава, што ён перасцярог ад развязвання войнаў і агрэсіўнай рыторыкі «гаворачых галоваў» на расійскіх тэлеканалах, папярэдзіўшы, што менавіта яны ў выпадку канфлікту нідзе не адседзяцца.

Звыклае

Звыкла Лукашэнка абрынуўся на карупцыянераў і хабарнікаў. Маўляў, некаторыя людзі ў запаведніку рыбу кралі, дык «калі хочаце рыбы паесці — скажыце мне». Звыкла ён патрабаваў выкараніць пасярэднікаў, асабліва тых, хто пасярэднічае паміж беларускімі прадпрыемствамі. Звыкла ён казаў пра павышэнне эфектыўнасці працы. Гэтым разам, канешне, не прагучала «распранацца і працаваць», але было сказана выразна: «Менш слоў — больш справы». І тычылася гэта, як ні дзіўна, найперш чыноўнікаў і кіраўнікоў.

Увогуле, што было рассусольваць? Як сказаў правадыр, усе задачы ўжо пастаўленыя на адпаведных нарадах. І таму пасланне, падаецца, гэта проста такі «чароўны пендаль» адказным асобам, каб яны пачалі іх выконваць.

Можа, таму гэтае пасланне і было найкарацейшым і тэзісным.

А адзіная фраза, якая вартая запамінання з гэтага паслання: «Свет не стаў прасцейшым — ён стаў цікавейшым». І з гэтым цяжка не пагадзіцца.

Сяргей Пульша
«Новы час»

ЭКАЛОГІЯ

ЧЁРНЫЙ БИЗНЕС, КОТОРЫЙ ОСУЖДАЮТ И ЭКОЛОГИ, И ЦЕРКОВЬ

Собираясь на кладбище, многие люди покупают пластиковые украшения. Однако немногие задумывается о том, что это не только противоречит христианской традиции относительно мёртвых, но ещё и вредит живым. Такая «кладбищенская мода» характерна только для постсоветского пространства и была навязана в «лихие 90-е» беспринципными предпринимателями первой волны при поддержке китайской промышленности. И теперь более миллиона долларов ежегодно тратят беларусы на искусственные цветы, которые загрязняют нашу родину. Начни с себя — останови это кощунство!

Не превращайте могилу в клумбу

Облагораживание могил обосновано христианским вероучением. Религиозные люди называют покойных «усопшими» (уснувшими), но не «умершими», потому что верят, что в своё время они восстанут из гроба, а значит, могила — это место будущего воскресения. Поэтому она должна содержаться в чистоте и порядке, поясняется на официальном сайте Брестской епархии.

Что касается украшения могил, то для христиан главным является крест, который знаменует спасение и воскресение человека. Но мало кто думает об этом, приходя на кладбище, и обязательно приносит с собой дополнительное украшение — цветы. Так проявляется наша память и любовь к усопшим. Это естественно для человека, и здесь нет ничего странного. Главное — не превратить могилу в клумбу. Цветы принято приносить даже в храм, размещать их перед иконами. Но если в храм христиане приходят с живыми цветами, то на кладбище подавляющее большинство приносит искусственные.

«Церковь не имеет доктрины относительно такого явления. Но большинство священников в личных беседах высказываются против. Сам я тоже категоричен. Должно быть всё живое, иначе скоро станем все искусственными», — поделился Павел Романович, руководитель отдела по работе с молодёжью Брестской епархии.

Из чего состоят искусственные убранства?

Как правило, искусственные цветы изготавливают из большого количества компонентов. Лепестки — это синтетические ткани, например полиэстер, латекс, органза, обработанные различными химическими составами для придания пластичности и стойкости. Для окрашивания чаще всего используются анилиновые краски, представляющие собой достаточно токсичные соединения, которые могут оказывать негативное воздействие на здоровье, вызывая головокружение, головную боль, слабость.

Стебли, бутоны и иные декоративные элементы искусственных цветов в большинстве случаев изготавливаются из пластика, чаще всего ПВХ, который также довольно токсичен.

Сердцевины цветов и мелкие украшения могут изготавливаться из пенопласта. Пенопласт при нагревании может выделять канцерогенное вещество стирол, сообщается на сайте Центра экологических решений.

Можно ли их переработать?

В сельской местности отстоявшие свой век искусственные цветы с могил закапывают или сжигают. Экологи же настаивают, что мусор вообще нельзя сжигать. Во-первых, в составе мусора могут быть какие-то вторичные ресурсы, которые следовало бы отправить на переработку. А во-вторых, в состав украшений из пластика могут входить красители, пластификаторы и другие вещества, которые при сжигании попадут в воздух. В условиях открытого горения, где температура сравнительно небольшая — 200 градусов максимум, могут образовываться новые опасные химические соединения.

Искусственные цветы и венки нельзя и закапывать, так как материал, из которого они изготовлены, разлагается более ста лет, что крайне негативно сказывается на состоянии окружающей среды…

Существует альтернатива...

Использование искусственных украшений чаще всего обусловлено желанием сэкономить. Считается, что «пластик» дешевле живых цветов и гораздо долговечнее.

На самом же деле искусственные цветы на солнце довольно быстро теряют свой товарный вид.

Альтернативой покупки живых и искусственных цветов является благоустройство могилы в виде посадки

(працяг на стар. 4)

ЭКАЛОГІЯ

(пачатак на стар. №3)

растений, кустарников и вечнозелёных хвойных деревьев. Можно высадить луковичные сорта (лилии, крокусы, ландыши), полевые (космосы, циннии, бархатцы), а также герани, хризантемы и розы, сообщается в источнике funeral.by.

«Живые цветы особо люди не закупают и ими могилы не оформляют. У нас был опыт: недавно мы делали такой эксперимент: оформили живыми цветами могилу после захоронения. В принципе, получилось неплохо. По деньгам, в целом, это не намного дороже, чем искусственными венками. Конечно, что-то приживется, что-то нет, так что есть риски определённые. И уход, конечноже, необходимдополнительный. Пока же люди предпочитают искусственные цветы. С ними проще, ассортимент больше и по цветовой гамме и по оформлению. Это стало уже традиционно, поэтому производство искусственных цветов сегодня широко развито в ритуальном бизнесе», — объяснил Алексей Шевердин.

Делаем выводы

Ежегодно только на Пасху мёртвых (Радоницу) места захоронения в Беларуси посещают около 1,5 млн человек. Если каждый третий принесёт на кладбище два искусственных цветка, то на могилах их окажется около миллиона. В среднем каждый из них стоил в этом году около 2 рублей (20 тысяч по ценам до деноминации). В сумме получается 2 млн беларусских рублей (20 млрд — до деноминации), или около 1 млн долларов США. Впечатляет? А ведь кто-то покупает дорогостоящие искусственные венки, а не пару цветочков. Кроме того, украшения на кладбище несут не только на Радоницу, но и в течение всего года.

А теперь подумайте: на что вы тратите эти деньги? На мусор, который загрязняет окружающую среду. Может, стоит уже обратить внимание на более экологичный вариант? Например, посадить неприхотливые живые растения на могилах своих родственников.

Ирина Шатило
http://greenbelarus.info

НАРОДНЫ ПРАТЭСТ

В АРМЕНИИ УЛИЦА СБРОСИЛА САРГСЯНА

Режим Лукашенко гораздо жестче армянского, но это не гарантия от потрясений, поскольку тают возможности обеспечить белорусам достойную жизнь...

Неожиданные, молниеносные протесты в Ереване привели к отставке Сержа Саргсяна, занявшего кресло премьера лишь несколько дней назад. Это ошеломляющая новость для всех авторитарных режимов постсоветского пространства, включая белорусский, боящихся как огня всяких майданов.

Фишка в том, что Саргсян хоть и занял премьерское кресло только-только, но успел изрядно поднадоесть армянам за десять лет президентства. Вдобавок сограждан возмутила хитрая рокировочка, поскольку в результате перелицовки конституции к премьеру от президента перекочевала львиная доля властных полномочий…

В Беларуси режим жестче

Конечно, глупо проводить примитивные параллели, прокламировать лозунги типа: сегодня — Ереван, завтра — Минск. Но армянские события — звоночек белорусскому руководству.

Режим, который выстроил Лукашенко, гораздо жестче армянского. Там худо-бедно идет некая ротация властных элит и персоналий, 9 апреля вступил в должность уже четвертый постсоветский президент Армен Саркисян. Лукашенко же кресло главы государства как занял, так и не уступает с 1994 года.

Именно на жесткость он и делает ставку. Силовые структуры, заточенные на подавление волнений, выхолены и вышколены, оснащены по последнему слову. Как тяжелые боевые роботы из фантастических фильмов, белорусские силовики методично и бесстрастно выполняют по команде свою усмирительную миссию.

Массовыми арестами закончилась Площадь 2006 года. За семь с половиной минут, как хвалился Лукашенко, зачистили Площадь в 2010-м, лидерам и активистам протеста впаяли тюремные сроки. Так же методично были перемолоты протесты против декрета «о тунеядцах» в прошлом году…

Саргсян, который сдался за считаные дни, в глазах Лукашенко наверняка выглядит жалким слабаком. Ранее белорусский официальный лидер презрительно говорил о малодушии сбежавшего из Украины Виктора Януковича. Сам Лукашенко заявлял некогда, что готов защищать власть президента даже лично с оружием в руках. И в минуты внутренних кризисов он бестрепетно дает отмашку на зачистку улиц и площадей от бунтующего элемента.

Экономические чудеса кончились

Второй момент: Армения — одна из самых бедных постсоветских стран, что априори подогревает народное недовольство. Лукашенко же удавалось долгое время обеспечивать заметно более высокий, даже приличный по постсоветским меркам уровень жизни сограждан. И политологи констатировали этакий негласный социальный контракт: мол, белорусы согласились пожертвовать правами и свободами за чарку и шкварку.

В общем, верхушке белорусского режима не стоит обольщаться, что она схватила бога за бороду в плане внутренней стабильности.

Но чудеса кончились. Москва урезала субсидии, нереформированная белорусская экономика стала все сильнее сбоить, средняя зарплата белорусов в долларовом эквиваленте сегодня ниже, чем в 2010-м. По уровню жизни граждан страна все сильнее отстает даже от соседей — далеко не самых богатых стран ЕС. И без экономических реформ, как дружно предрекают международные эксперты, это отставание будет нарастать.

А значит, будет нарастать и недовольство белорусов. У руководства страны два пути: непопулярные реформы или зажимание гаек.

Лукашенко никогда не был реформатором, а чем дольше человек у власти, тем страшнее порушить привычный порядок вещей. Реформы неизбежно увеличат безработицу, социальное расслоение, породят недовольство аутсайдеров, то есть усилят риск тех самых протестов. Вдобавок с утратой массива госсобственности будет утрачена и одна из опор авторитарной власти.

Вообще — чем заниматься, когда миссия командовать экономикой окажется неактуальной? Править по-другому нынешняя властная элита не умеет. А уступать место не хочет. Сама идея ротации властных элит, эта обыденность европейских демократий, белорусской верхушке ненавистна.

Модернизацию же экономики хотят свести к созданию прорывного IT-кластера, не трогая массив неэффективного госсектора (да еще и айтишников подмять под специальное министерство). Но этот замысел попахивает утопией. Или антиутопией.

Беларуси нужны комплексные реформы. Включая общественно-политическую сферу. Однако Лукашенко уже признавался, что от демократизации его тошнит. Сегодня мы видим, что сворачивается даже та хилая оттепель, которую имитировали ради нормализации отношений с Европой. Решено, что Европа перетопчется…

Трансформация требует мудрости и мужества элит

Вновь-таки: было бы поверхностно делать вывод, что вот, рано или поздно и в Беларуси, как в Армении, сорвет крышку котла. У белорусского режима пока немалый запас прочности. Да и народ у нас не чета горячим южанам. Про терпеливость, памяркоўнасць белорусов сложены анекдоты.

У властей, загнавших экономику в застойное болото, все меньше возможностей обеспечивать гражданам достойную жизнь. Контраст между Беларусью и соседями из ЕС — не в пользу Беларуси — будет усиливаться.

И даже если удастся избежать социальных потрясений, то это будет пиррова победа. Страна, у которой стартовые постсоветские возможности были лучше, чем у Польши или Чехии, будет только глотать за ними пыль. Такова цена консервации нынешней системы.

Не факт, что армянский протест изменит тамошнюю систему. Вообще я лично не адепт бунтов, социальных потрясений, революций. Революция всегда сопровождается насилием, косит без разбору и, да, часто поднимает на гребень волны авантюристов. Системная трансформация под эгидой ответственных, мудрых элит была бы для Беларуси не только гуманнее, но и гораздо продуктивнее. Однако очень похоже на то, что белорусский персоналистский режим к трансформации не приспособлен, чересчур ригиден. А потому будущее страны туманно, непредсказуемо и тревожно.

Александр Класковский
«Белапан»

НАША ЖЫЦЦЁ

ШТРАФ ЗА ГАРБАТУ І «ЧЫРВОНЫЯ ЛЮДЗІ»

Некалькі, здаецца, разрозьненых фактаў.

У Віцебску суд прызнаў вінаватымі восем чалавек, якія сабраліся на кватэры, пілі гарбату і пра нешта размаўлялі. На прадпрыемстве «Менскія цеплавыя сеткі» прымусова зьбіраюць па 5 рублёў на беларускі Чырвоны Крыж. Тым, хто адмаўляецца плаціць, пагражаюць праблемамі і зьніжэньнем заробку.

Здавалася б, нічога новага, падобныя факты здараюцца рэгулярна. Але калі яны амаль адначасова трапляюць на стужку навінаў, то вымалёўваецца даволі дакладная карціна грамадзкага жыцьця краіны. Нібы з савецкіх часоў нічога не памянялася.

Нобэлеўская ляўрэатка Сьвятлана Алексіевіч у нядаўнім інтэрвію парталу tut.by кажа: «Вы хочаце сказаць, што беларусы жывуць у 21 стагодзьдзі? Ды мы ўсё яшчэ пры сацыялізьме. У нас сацыялістычная вытворчасьць, кіраваньне, мысьленьне. З чаго вы ўзялі, што ўсё іншае? Калі мне кажуць, што гэта гісторыя, я не згаджаюся... Што да Беларусі, то тут вельмі шмат „чырвонага чалавека“, пакольк мы не зжылі сацыялістычнае грамадзтва. У нас час спынены. Мяняецца горад, машыны становяцца іншыя, але людзі — не».

Быў у беларускай гісторыі кароткі дэмакратычны пэрыяд на пачатку 1990-х гадоў, калі ўладу можна было свабодна крытыкаваць, нават патрабаваць яе адстаўкі. Але ў масавай сьвядомасьці ён адлюстраваўся як час хаосу, бязладзьдзя, беспарадку. Гэта быў пэрыяд, падчас якога, па словах Лукашэнкі, «улада валялася ў брудзе».

Паводзіны ўладаў якраз ня дзівяць. Бо вядома, што ў любой краіне дзяржаўныя інстытуты робяць так, як дазваляе народ. Іншая рэч, што існы рэжым штучна кансэрвуе сацыяльныя ўмовы, якія ўзнаўляюць, рэпрадукуюць залежнасьць насельніцтва ад дзяржавы.

Гэткія культурныя асаблівасьці беларусаў становяцца пэўнай перашкодай на шляху да мадэрнізацыі беларускага грамадзтва. Бо новая эпоха патрабуе свабоднага чалавека. Зразумела, значная частка людзей кампэнсуе несвабоду ў рэале свабодай у віртуале, у сацыяльных сетках. Такая своеасаблівая сублімацыя. Такім чынам народ выпускае пару. Але і тут улады імкнуцца заткнуць рот з дапамогай новага закону аб СМІ.

А што ж пасіянарная частка грамадзтва? Чаму ж яна аказалася ня здольная павесьці за сабой народ? Значная колькасьць такіх людзей за гэтыя чвэрць стагодзьдзя незалежнасьці зьехала за мяжу. Астатніх улады моцна трымаюць у гета. Да таго ж беларусы ня надта шануюць герояў. Гэта таксама ўнікальнасьць беларускага соцыюму. Падчас сацыялягічных апытаньняў наконт беларускіх герояў большасьць рэспандэнтаў аказваецца ў вялікім задуменьні. Бо гераічныя асобы разбураюць нацыянальны стэрэатып: не высоўвайся, жыві як усе.

Валер Карбалевіч
«Радыё Свабода»

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 28.04.2018 у 16.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.